

Ardal Ni 2035

Canlyniadau Ymarferiad Ymgysylltu Cyhoeddus (Chwefror – Mehefin 2022)

Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth

1 Cyflwyniad

- 1.1 Bwriad prosiect Ardal Ni 2035 ydi cynnal sgwrs a thrafod gyda chymunedau lleol er mwyn adnabod beth sy'n bwysig i drigolion a sut yr hoffent weld eu hardal yn datblygu dros y 10-15 mlynedd nesaf.
- 1.2 Ein bwriad yw cyd-weithio a chyd-ddatblygu datrysiadau gyda sefydliadau, grwpiau ac unigolion. Ar ddiwedd y prosiect bydd 13 cynllun adfywio penodol yn cael eu creu a fydd adlewyrchu blaenoriaethau a dyheadau cymunedau lleol.
- 1.3 Fel cam cyntaf i'r gwaith, cynhaliwyd sgysiau gyda Chynghorwyr, Cynghorau Cymuned a Thref a grwpiau adfywio lleol er mwyn sefydlu:
  - **Beth sy'n dda** am yr ardal?
  - **Beth sydd ddim mor dda** am yr ardal?
  - **Pa newidiadau fysech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd yn eich ardal yn ystod y 15 mlynedd nesaf, fisa'n gwneud eich ardal yn well lle i fyw ynddi?**
- 1.4 Fe wnaeth **7** o Gynghorau Cymuned/Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau lleol yn Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth gyflwyno eu syniadau ynglŷn â beth ddylai fod yn flaenoriaethau lleol ar gyfer yr ardal yn y cyfnod hyd at 2035. Defnyddiwyd yr ymatebion yma fel sail ar gyfer yr ail-gam o ymgysylltu ehangach gyda'r cyhoedd.
- 1.5 Ym mis Chwefror 2022 fe lansiodd ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus ar gyfer pob un o'r 13 ardal/dalgylch, gyda gwahoddiad i bobl leol gyfrannu i'r gwaith o siapia prosiect Ardal Ni 2035 drwy lenwi holiadur syml ar-lein neu ar bapur.
- 1.6 Er mwyn annog cymaint o bobl â phosib i gymryd rhan, trefnwyd ymgyrch ymgysylltu cynhwysfawr a oedd yn cynnwys:
  - Datganiadau i'r wasg ac eitem ar y radio;
  - Hysbysebion yn y papurau Bro;
  - Taflenni gwybodaeth;
  - Negeseuon drwy'r cyfryngau cymdeithasol;
  - Negeseuon amlwg ar dudalen gartref gwefan y Cyngor;
  - Mynychu digwyddiad Balchder Gogledd Cymru ym Mangor.

1.7 Yn ogystal, trefnwyd cyfres o ymweliadau a chyfarfodydd wyneb yn wyneb i glywed lleisiau grwpiau ac unigolion nad yw'r Cyngor wedi clywed (rhyw lawer) ganddynt yn hanesyddol. Roedd rhain yn cynnwys:

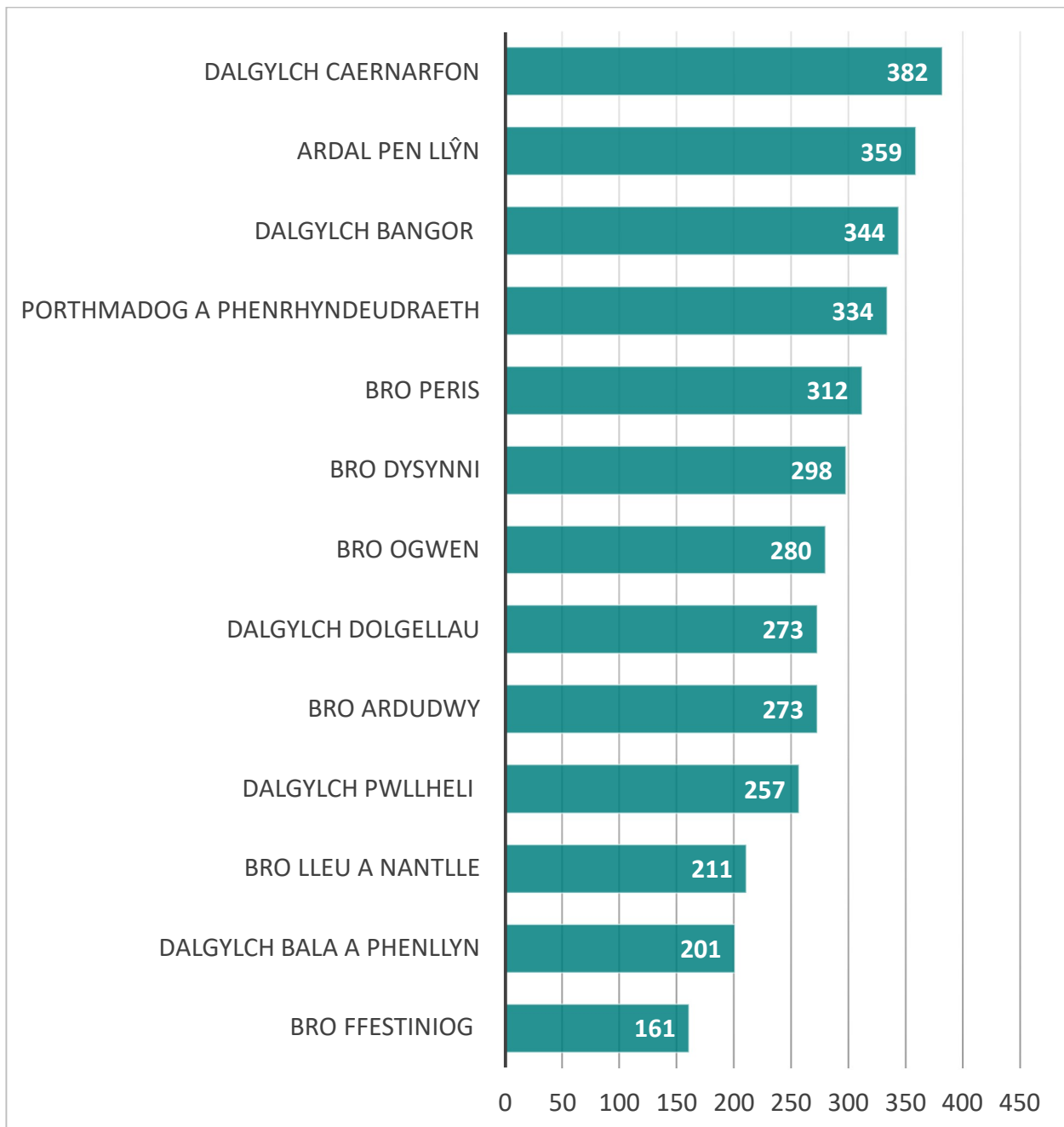
- GISDA Blaenau Ffestiniog – Sesiwn drafod gyda'r criw Bwrdd Pobl Ifanc a sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- GISDA Caernarfon - Sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- GISDA Pwllheli - Sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- Dementia Actif Gwynedd, Y Bermo – Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.
- Dementia Actif Gwynedd, Dolgellau - Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.
- Dementia Actif – Sesiwn drafod ar ôl chwarae Boccia yn Nhafarn yr Heliwr yn Nefyn.
- Dementia Actif, Caernarfon - Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.

2 Trosolwg Sirol

3,776 o unigolion ar draws Gwynedd wedi manteisio ar y cyfle i ddweud eu dweud:

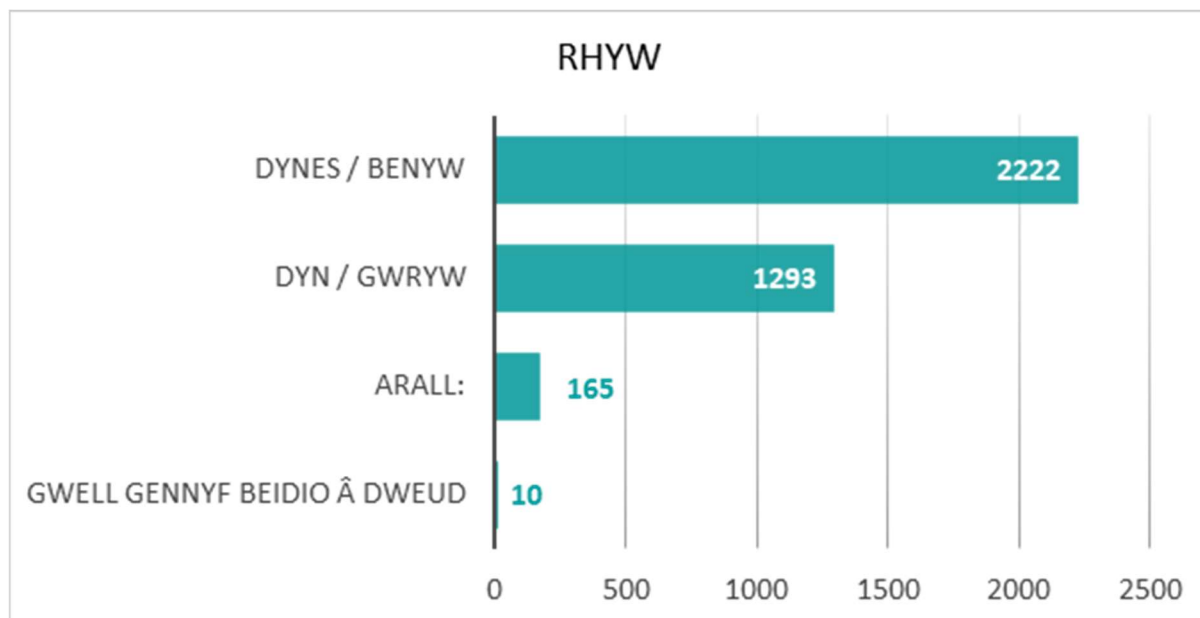
- **3,675** o'r rhain wedi cwblhau'r holiadur ar-lein.
- **10** wedi cwblhau'r holiadur papur a oedd ar gael yn y llyfrgelloedd, siopau Gwynedd neu drwy gyflwyno cais dros y ffôn.
- **6** wedi cwblhau'r fersiwn 'Hawdd ei Ddarllen' o'r holiadur.
- **85** o bobl wedi mynychu sesiynau wyneb yn wyneb ar gyfer **pobl ifanc, pobl ifanc LHDT+, pobl hŷn a phobl sy'n byw gyda dementia.**

2.1 Nifer o ymatebwyr fesul ardal*

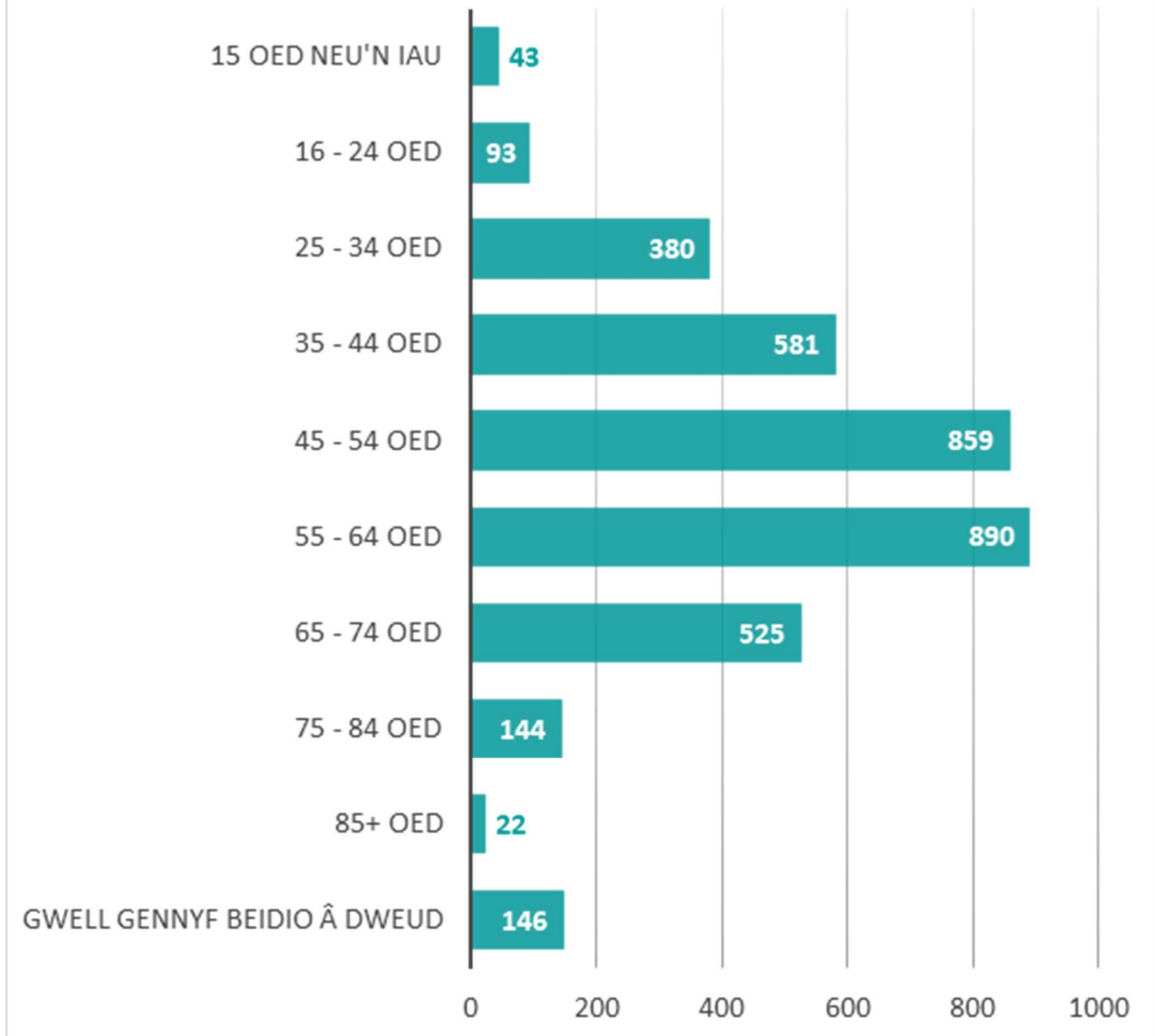

*Ar gyfer yr holiadur ar-lein a phapur.

2.2 Trosolwg o'r Ymatebwyr i'r Arolwg Cyhoeddus ar gyfer Gwynedd.

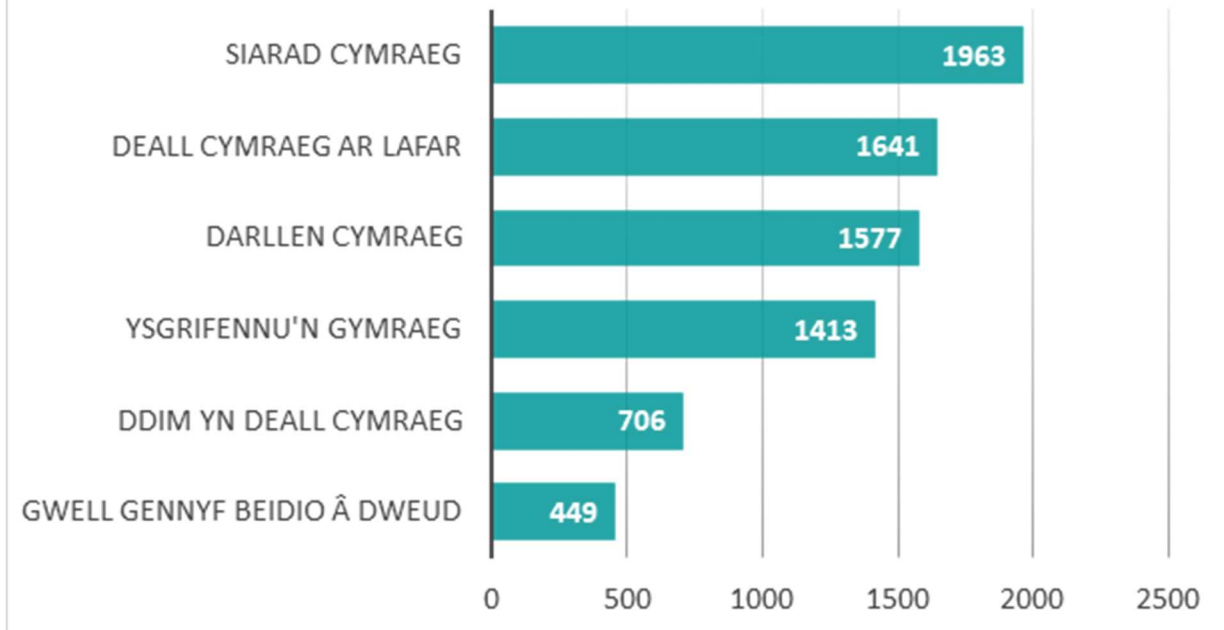

NODWCH EICH GRŴP OEDRAN

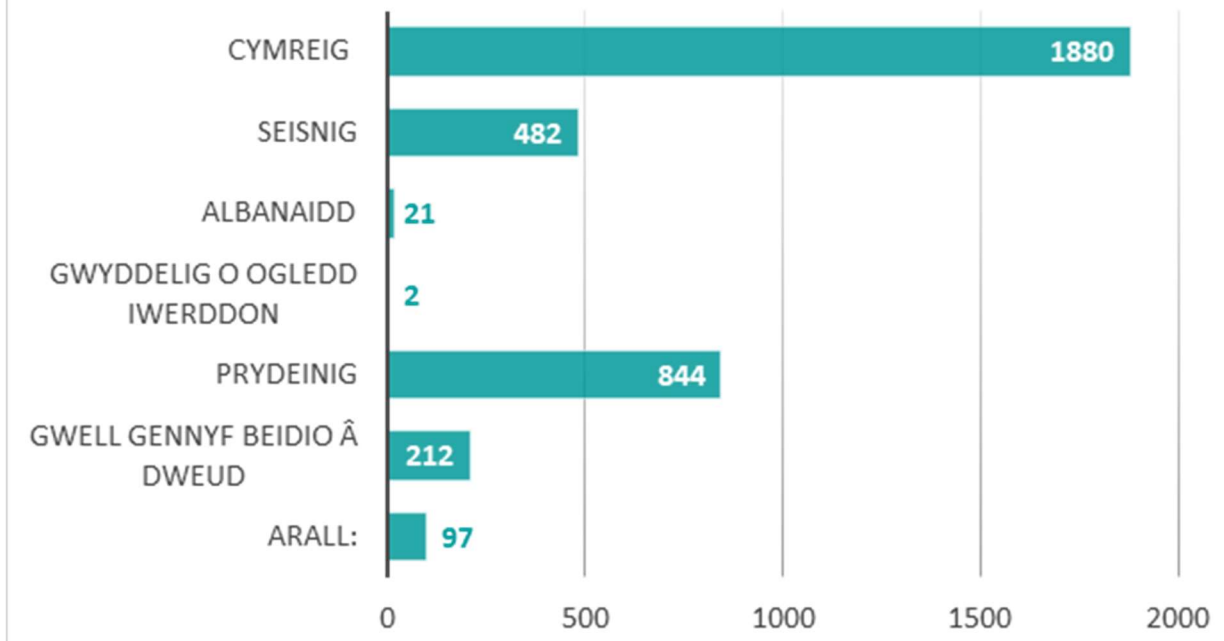

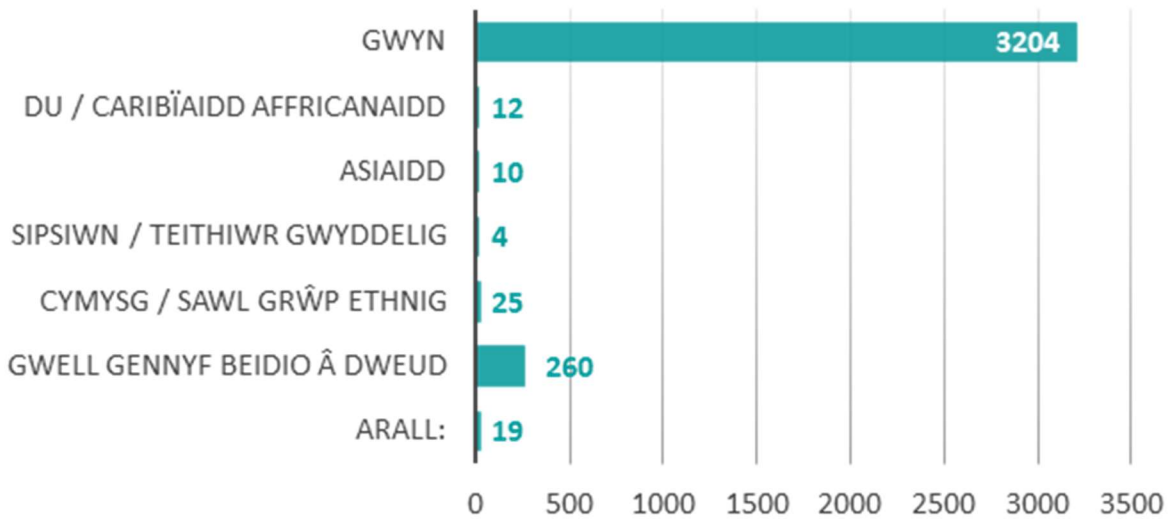
YDYCH CHI'N DEALL, SIARAD, DARLLEN A/NEU'N YSGRIFENNU'N GYMRAEG?

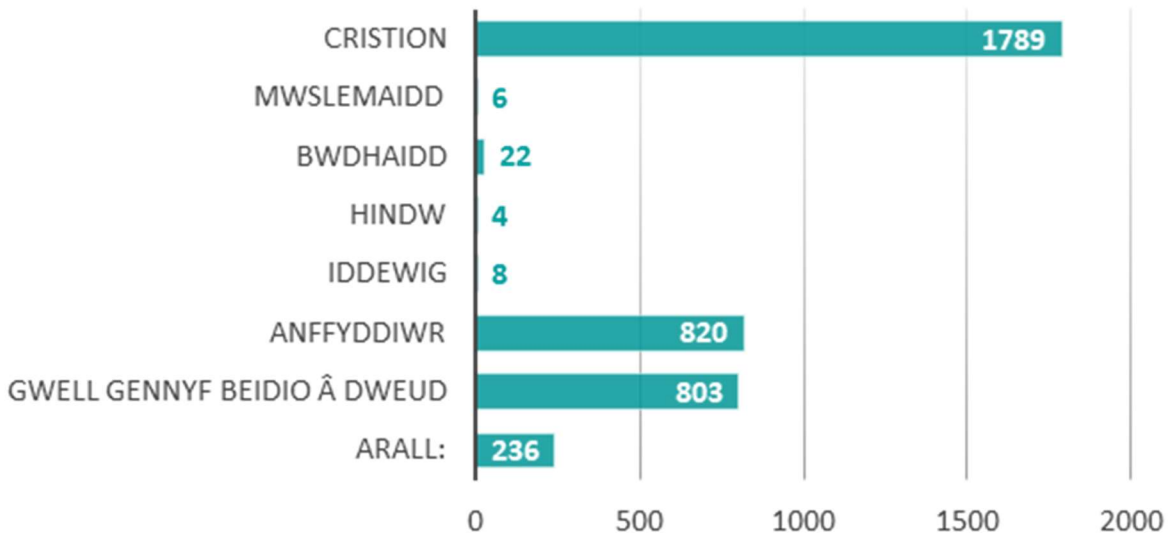
CENEDLIGRWYDD NEU HUNANIAETH GENEDLAETHOL?

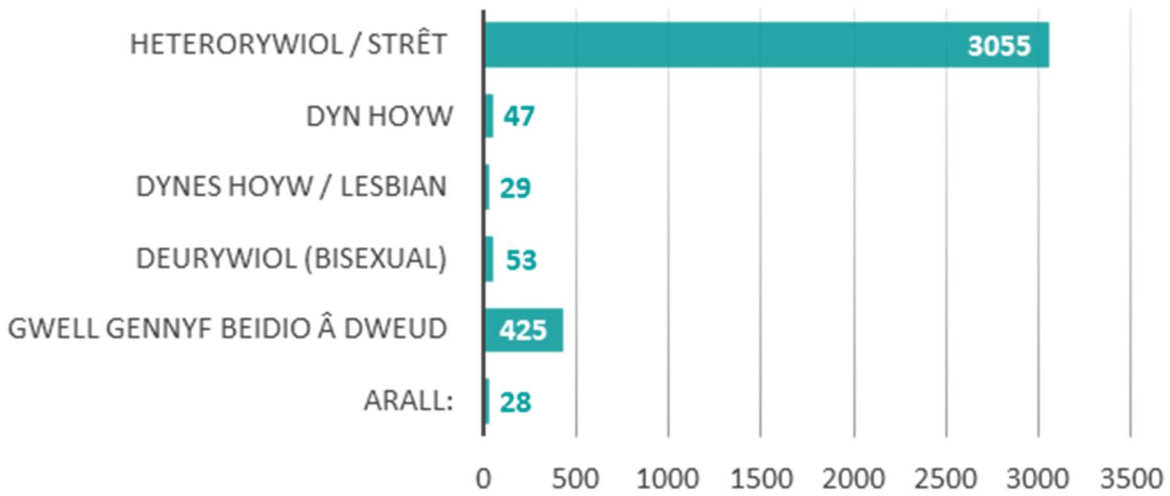
BETH YW EICH HIL?

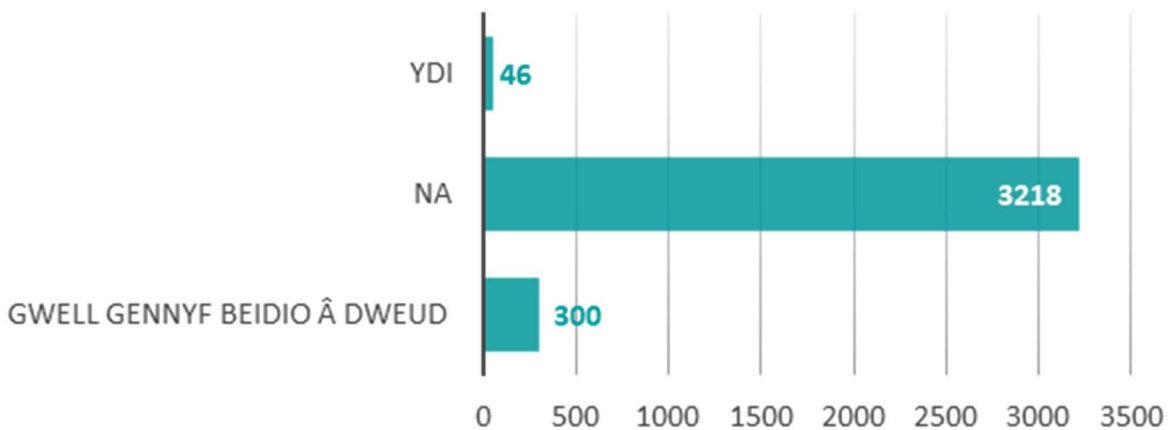
BETH YW EICH CREFYDD?

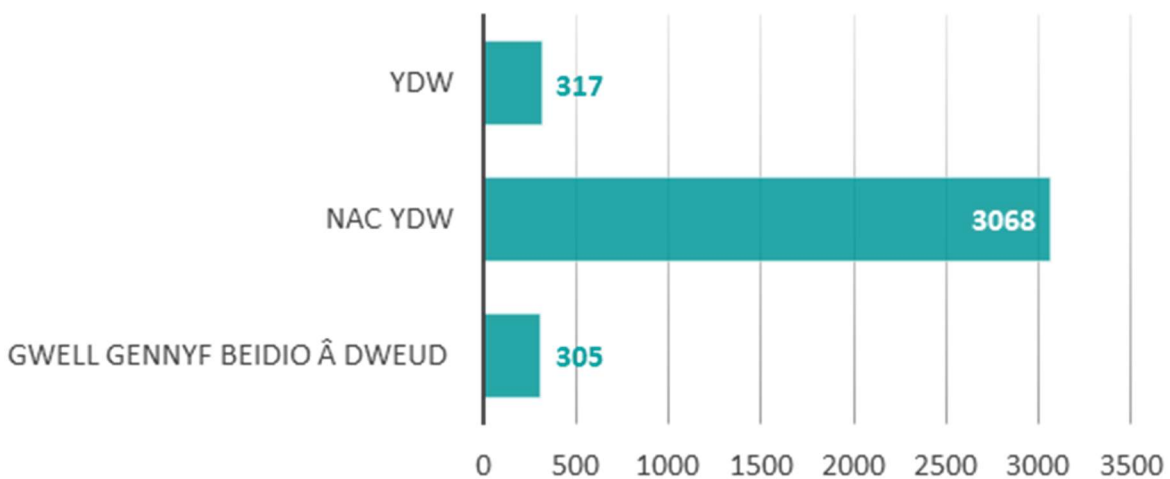
PA UN O'R RHAIN SY'N EICH DISGRIFIO CHI ORAU?

YDI EICH HUNANIAETH RHYWEDD WEDI NEWIDO O'R HYN A BENNWDYD ADEG EICH GENI?

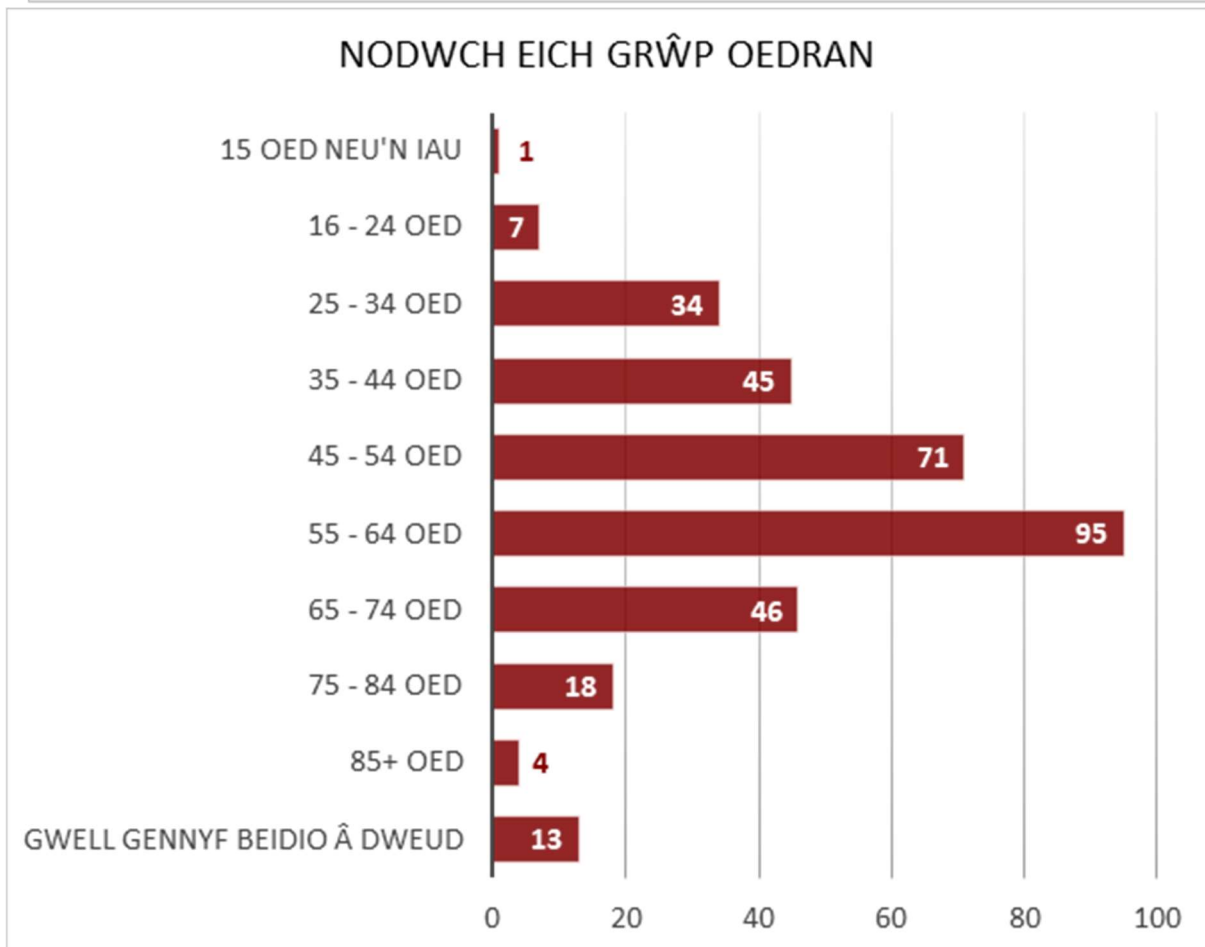
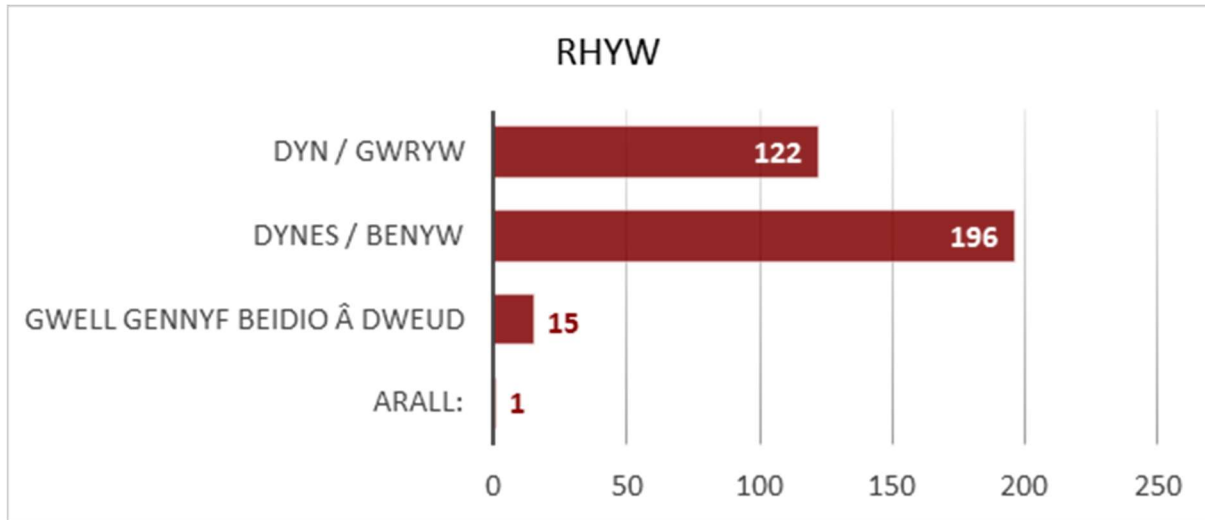
A YDYCH CHI'N YSTYRIED EICH HUN YN BERSON ANABL?

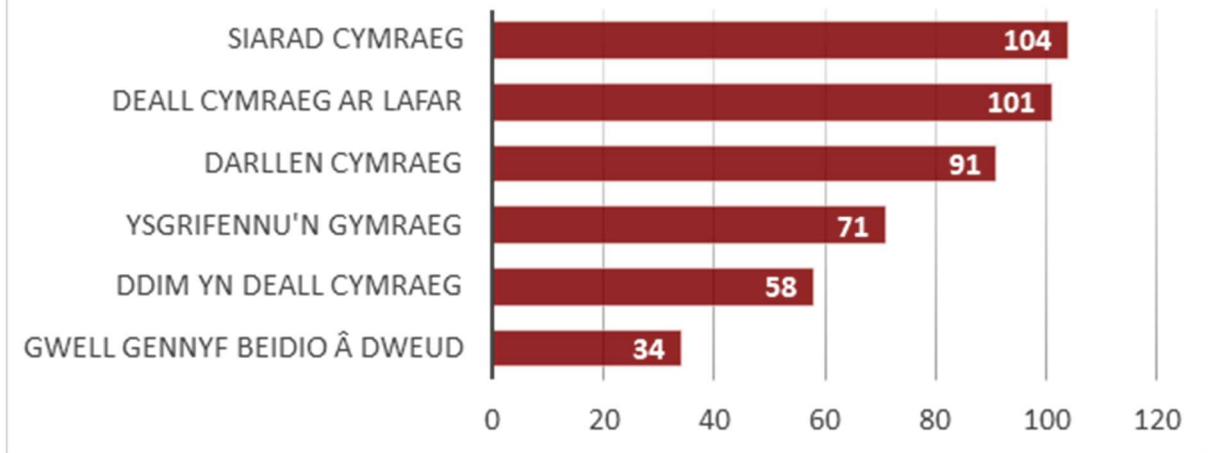
3 Canlyniadau Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth

3.1 Trosolwg o'r Ymatebwyr i'r Arolwg Cyhoeddus ar gyfer Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth

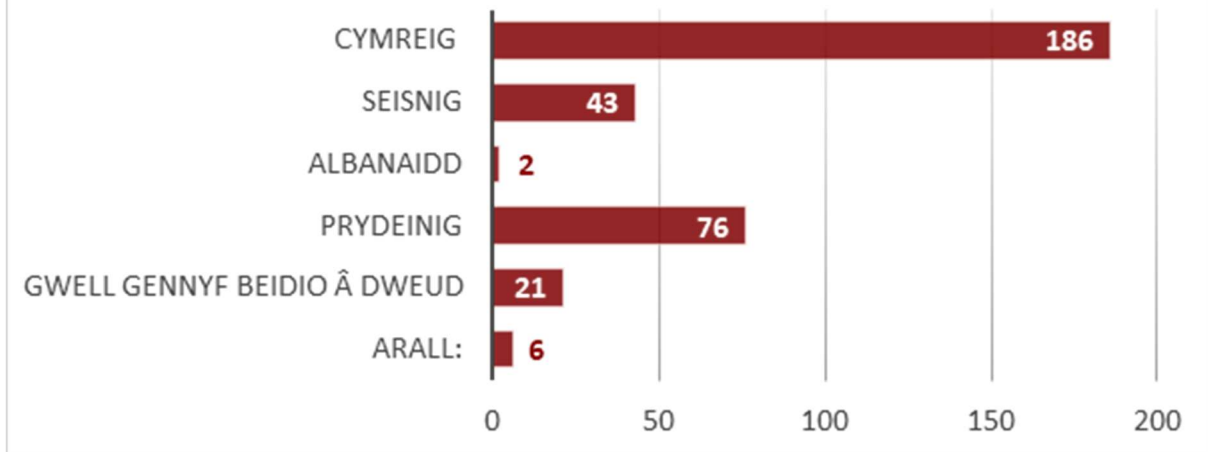
3.2 Derbyniwyd **334** o ymatebion i'r Holiadur Ardal Ni 2035 ar gyfer Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth.

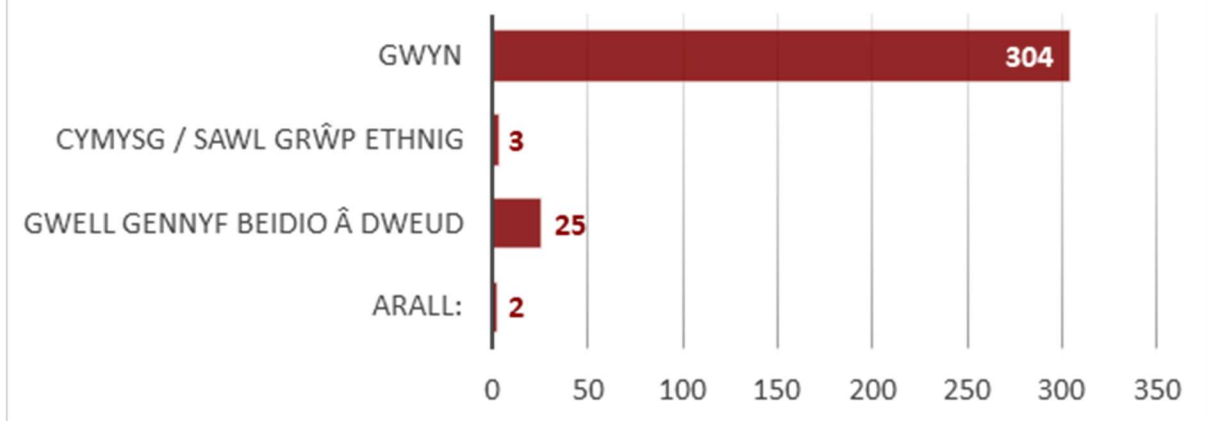
YDYCH CHI'N DEALL, SIARAD, DARLLEN A/NEU'N YSGRIFENNU'N GYMRAEG?

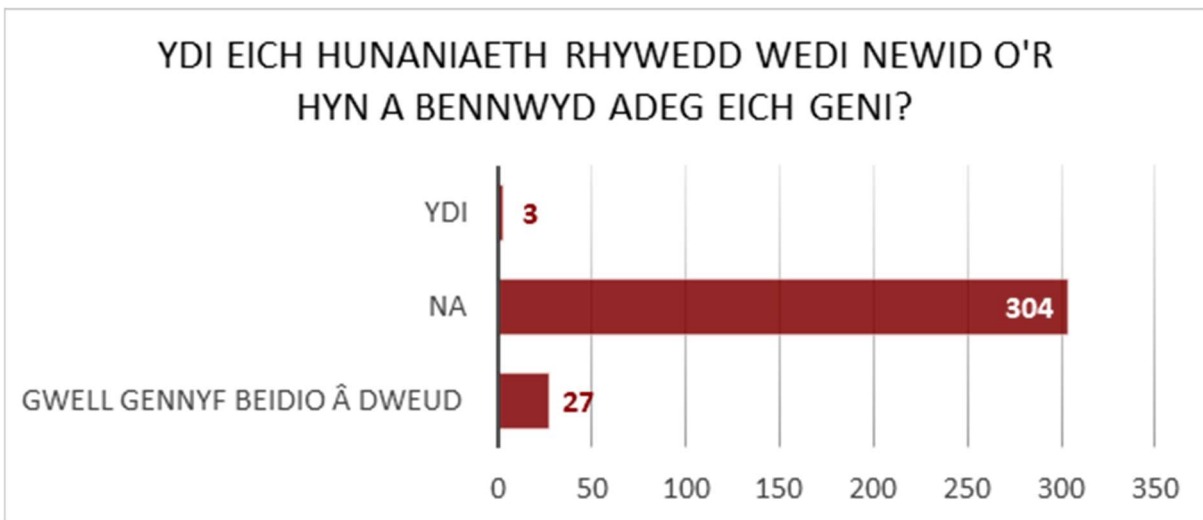
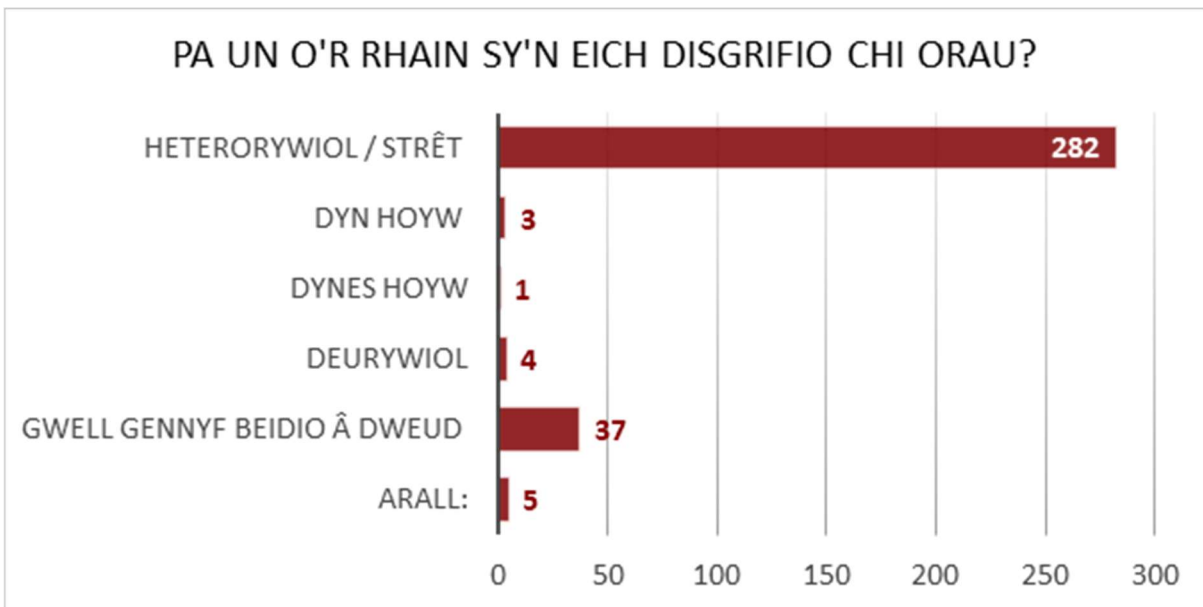
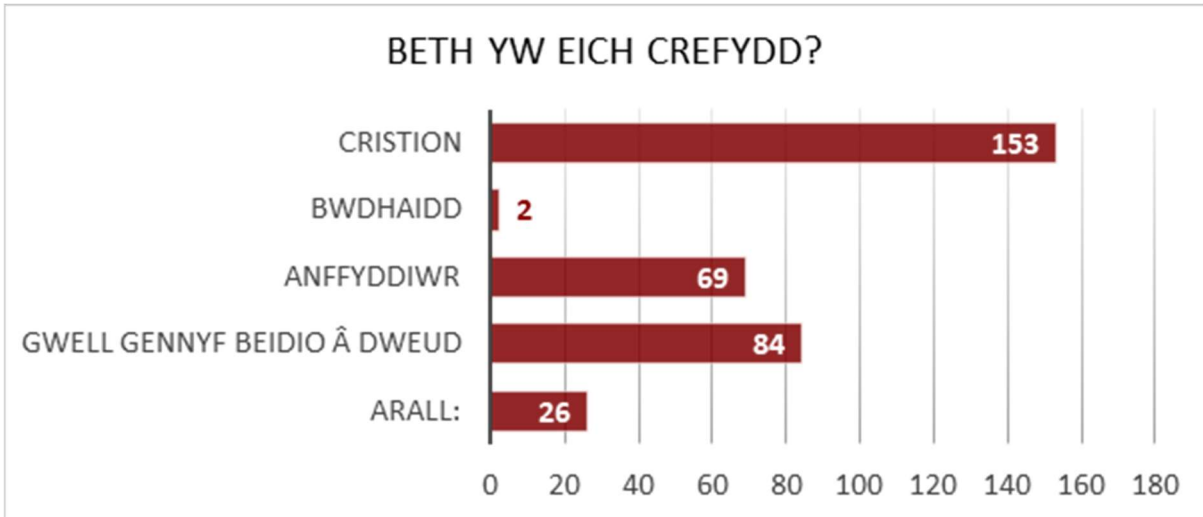

CENEDLIGRWYDD NEU HUNANIAETH GENEDLAETHOL?

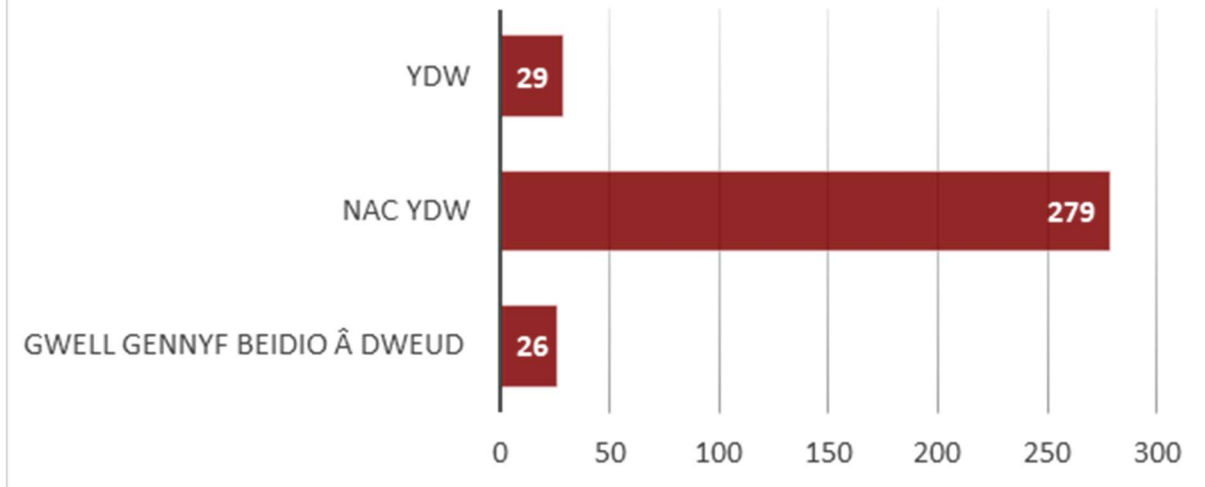

BETH YW EICH HIL?

A YDYCH CHI'N YSTYRIED EICH HUN YN BERSON ANABL?

4 Nifer o ymatebwyr fesul tref neu bentref yn Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth

4.1 Mae'r tabl isod yn dangos y nifer o ymatebwyr fesul tref neu bentref yn Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth.

Tref/Pentref	Nifer o ymatebwyr
• Porthmadog	71
• Penrhyndeudraeth	65
• Cricieth	59
• Beddgelert	24
• Llanfrothen	15
• Morfa Bychan	14
• Borth-y-Gest	12
• Minffordd	11
• Tremadog	9
• Croesor	8
• Garndolbenmaen	8
• Pentrefelin	8
• Penmorfa	6
• Arall:	6
• Prenteg	4
• Dolbenmaen	3
• Nantmor	3
• Rhyd	3
• Bryncir	2
• Garreg	2

5 Beth sy'n dda am Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth?

- 5.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gyngorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau Lleol Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Beth sy'n dda am Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth	Nifer o weithiau y blaenoriaethwyd y thema
• Yr amgylchedd naturiol ac hwylustod at fynyddoedd, lan y môr a chefn gwlad	240
• Treftadaeth a hanes yr ardal	165
• Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant	164
• Mae'n ardal ddiogel	152
• Gallu'r ardal i ddenu twristiaeth er budd economaidd	114
• Cyfleusterau fel siopau, caffis a bwytai lleol	112
• Ysbryd gymunedol yr ardal	107
• Llwybrau cerdded a beicio a Llwybr yr Arfordir o safon	105
• Datblygiad Tai Gofal Ychwanegol Hafod y Gest i bobl hŷn yr ardal	66
• Rheilffordd y Cambrian	63
• Addysg ac ysgolion da	61
• Menter Y Dref Werdd – Hwb Deudraeth (Safle yr hen waith Cooke's ym Mhenrhyndeudraeth)	34
• Ystod eang o fusnesau lleol a'r cyfleoedd am gyflogaeth sy'n cael eu cynnig gan y parciau busnes	29
• Y ffaith fod pobl ifanc yn dychwelyd i fyw yn yr ardal	29

- 5.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn 'Nodwch unrhyw beth arall sy'n dda am Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth sydd heb ei restru uchod', derbyniwyd 58 o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Ysbryd gymunedol yr ardal gan gynnwys mentergarwch, cyfeillgarwch a balchder pobl leol (n=13); Yr amgylchedd naturiol ac hwylustod at fynyddoedd, lan y môr a chefn gwlad (n=5).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall sydd yn dda am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
• Rheilffordd Ffestiniog ac Ucheldir Cymru	4
• Y Ganolfan Hamdden	4
• Busnesau annibynnol gwych	4
• Ardal glan a thaclus	3
• Bysiau dibynadwy	3

- 5.3 Yn ychwanegol i'r uchod, mae sylwadau a dderbyniwyd yn yr holiadur Hawdd ei Ddarllen i'w gweld yn Atodiad A.
- 5.4 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbyniwyd yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

6 Beth sydd ddim mor dda am Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth?

- 6.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gyngorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau Lleol Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Beth sydd <u>ddim mor dda</u> am Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth?	Nifer o weithiau y blaenoriaethwyd y thema
• Diffyg tai addas a fforddiadwy i bobl leol i'w prynu neu eu rhentu	200
• Nifer uchel o ail dai a thai haf yn yr ardal	174
• Diffyg swyddi cyflog uchel a llawn amser	174
• Diffyg darpariaeth i bobl ifanc yn lleol	143
• Problemau yn ymwneud â pharcio, cyflwr ffyrdd a thraffig mewn sawl rhan o'r ardal	106
• Pryderon am ddarpariaeth iechyd a gofal yn lleol	104
• Mae'r rhwydwaith trafndiaeth gyhoeddus yr ardal yn annigonol	97
• Mae tlodi a chostau byw uchel yn broblem yn yr ardal	93
• Cynlluniau gweithrediad pellach i daclo tai / eiddo gwag	89
• Diffyg prosiectau i ddatblygu ynni cynaliadwy	86
• Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant yn colli tir	63
• Effaith llifogydd a thiroedd gwlyb a'r anallu i ddatblygu ym Mhorthmadog	42
• Diffyg twristiaeth cynaliadwy yn yr ardal	39
• Diffyg llwybrau cerdded diogel ac o safon	28
• Diffyg cwmni cydweithredol fel Cwmni Bro i yrru newidiadau cymunedol ymlaen	25

- 6.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn '**Nodwch unrhyw beth arall sydd ddim mor dda am Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth sydd heb ei restru uchod**', derbyniwyd 117 o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr yn Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Diffyg tai addas a fforddiadwy i bobl leol i'w prynu neu eu rhentu (n=11); Problemau yn ymwneud â pharcio, cyflwr ffyrdd a thraffig mewn sawl rhan o'r ardal (n=11); Pryderon am ddarpariaeth iechyd a gofal yn lleol (n=7); Nifer uchel o ail dai a thai haf yn yr ardal (n=7); Mae'r rhwydwaith trafndiaeth gyhoeddus yr ardal yn annigonol (n=6); Diffyg darpariaeth i bobl ifanc yn lleol (n=5); Diffyg llwybrau cerdded diogel ac o safon (n=5); Diffyg twristiaeth cynaliadwy yn yr ardal (n=4).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall sydd ddim mor dda am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
• Pryderon am sbwriel, baw ci a blerwch yn gyffredinol yn yr ardal.	15
• Angen mwy o fuddsoddiad yn yr ardal ac i gefnogi mwy o weithgareddau cymunedol.	7
• Pryderon am y nifer o adeiladau gwag yn yr ardal.	5
• Darpariaeth addysg	5
• Buddsoddiad ac ystyriaeth deg i'r sector twristiaeth yn yr ardal.	5
• Canfyddiad o ddiffyg cydlynid cymunedol.	5

- 6.3 Yn ychwanegol i'r uchod, mae sylwadau a dderbyniwyd yn yr holiadur Hawdd ei Ddarllen i'w gweld yn Atodiad A.
- 6.4 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbyniwyd yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

7 Pa newidiadau fyddech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd yn Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth dros y 15 mlynedd nesaf fyddai'n gwneud yr ardal yn well lle i fyw ynddi?

- 7.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gyngorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau lleol Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Pa newidiadau fyddech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth dros y 15 mlynedd nesaf fyddai'n gwneud yr ardal yn well lle i fyw ynddi?	Nifer o weithiau ddaru'r thema cael ei ddewis
• Cynlluniau i sicrhau tai sy'n addas i anghenion bobl leol	219
• Cynlluniau i greu gwaith a swyddi gwerth uchel ac i ddenu arian a buddsoddiad i'r ardal	208
• Cynlluniau i ddarparu rhagor o gyfleusterau a sgiliau i bobl ifanc	172
• Cynlluniau i ddatblygu adnoddau iechyd, llesiant a gofal yr ardal	164
• Ardal yn fwy gwyrdd - ynni adnewyddol, lleihau'r defnydd o blastig, pwyntiau gwefru ceir, cynlluniau plannu coed ac ati	149
• Cynlluniau i ddatblygu trafnidiaeth gyhoeddus hygrych, integredig ac addas i anghenion lleol	121
• Cynlluniau a chefnogaeth i weithgareddau sy'n hyrwyddo'r iaith Gymraeg a'r diwylliant ac sy'n cefnogi dysgwyr yr iaith	109
• Cynlluniau i ymateb i'r ffaith fod poblogaeth yr ardal yn mynd yn hŷn	104
• Cynlluniau i daclo problemau traffig	75
• Cynlluniau i gryfhau'r cyfathrebu rhwng y Cyngorau Cymuned er mwyn datblygu rhagor o gynlluniau fel y llwybr beic rhwng Llanfrothen a Penrhyndeudraeth	63
• Cwblhau gwelliannau i'r Cob Crwn a'r Cob Mawr ym Mhorthmadog	34

- 7.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn **'Nodwch unrhyw beth yr ydych yn meddwl sydd wedi'i fethu uchod'**, derbyniwyd **76** o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Cynlluniau i sicrhau tai sy'n addas i anghenion bobl leol (n=7); Cynlluniau i greu gwaith a swyddi gwerth uchel ac i ddenu arian a buddsoddiad i'r ardal, gan gynnwys cefnogi busnesau lleol (n=7); Cynlluniau i ddatblygu adnoddau iechyd, llesiant a gofal yr ardal (n=6);

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
• Cynlluniau i ddatblygu mannau parcio addas.	9
• Edrych ar effaith tai haf yn yr ardal.	8
• Cynlluniau i ddatblygu llwybrau cerdded a beicio addas yn yr ardal.	7
• Cynlluniau i gefnogi twristiaeth gynaliadwy yn yr ardal.	5
• Cynlluniau i mynd i'r afael â sbwriel, baw ci ac ati yn yr ardal	4

- 7.3 Yn ychwanegol i'r uchod, mae sylwadau a dderbyniwyd yn yr holiadur Hawdd ei Ddarllen i'w gweld yn Atodiad A.
- 7.4 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbyniwyd yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

8 Camau Nesaf

- 8.1 Yn ystod yr hydref, bydd yr holl adborth yr ydym wedi'i dderbyn gan breswylwyr a sefydliadau dalgylch Porthmadog a Phenrhyndeudraeth yn cael ei defnyddio mewn gweithdai gyda sefydliadau lleol fel rhan o waith i ddatblygu Cynllun Gweithredu Lleol.
- 8.2 Bwriad y Cynllun Gweithredu yw ymgorffori prosiectau a gweithgaredd ystod eang o sefydliadau sydd yn cyfrannu at adfywio a gwella ardal dalgylch Porthmadog a Phenrhyndeudraeth.
- 8.3 Fel rhan o'r Fframwaith Adfywio, bydd trefniadau ar gyfer monitro a chydlynu'r rhaglen waith yn cael eu sefydlu, gan ystyried strwythurau a trefniadau cydweithio presennol.
- 8.4 Mae'r amserlen ar gyfer camau nesaf o'r gwaith fel a ganlyn:
- Gweithdai gyda sefydliadau Lleol : Hydref / Tachwedd 2022
  - Cynlluniau Gweithredu Drafft yn cael eu paratoi : Mawrth 2023
  - Derbyn sylwadau neu ychwanegiadau i'r ddogfen ddrafft : Ebrill 2023
  - Cynllun Gweithredu diwygiedig : Ebrill / Mai 2023
  - Trefniadau Cyd-lynu a monitro yn weithredol : Mai 2023
- 8.5 Bydd gwybodaeth pellach am y cynlluniau hyn yn cael eu cyhoeddi ar safle we Cyngor Gwynedd (www.gwynedd.llyw.cymru).
- 8.6 Hoffem ddiolch yn fawr i bawb sydd wedi cymryd yr amser i roi eu barn ac i gyfrannu i'r gwaith o wella a chryfhau ein cymunedau.

Atodiad A

Sylwadau a dderbyniwyd yn yr holiadur Hawdd ei Ddarllen ar gyfer Ardal Porthmadog a Phenrhyndeudraeth.

Beth ydach chi yn hoffi am eich ardal?

- Tafarndai.
- Gorsaf drên.
- Archfarchnad Spar.
- Llefydd i gerdded.

Beth ydach chi ddim yn hoffi am eich ardal?

- Traffig.

Beth ydach chi eisiau gweld yn digwydd yn eich ardal i neud o yn lle gwych i fyw?

- Llwybrau newydd yn yr ardal.

UK Government Wales
Llywodraeth y DU Cymru

www.gwynedd.llyw.cymru | 01766 771000